

Den enade jordbrukarrörelsen : Med eller mot?

Westman, Karl Gustaf,

53 E a B 1921

National Library
of Sweden

WESTMAN, KARL GUSTAF

Sv. Saml.

Polit.

Sv.

By.

1921

Kungl. biblioteket

0 0000 000085661

1921

Telit.
Su
(Br)
o

Den enade jordbrukar- rörelsen.

Med eller mot?

av

K. G. Westman

Ett stort budskap har denna sommar gått ut till allt Sveriges jordbrukarfolk. Det budet är, att de förut skilda politiska jordbrukarorganisationerna enat sig till en enda sammanslutning, som famnar om hela vårt land. Det budet, att vad som förut varit skilt nu vuxit samman, väcker och manar. Det budet riktar till alla jordbrukets män och kvinnor en fråga, som ingen kommer undan, och den frågan lyder: "Är du *med* eller *mot* dina yrkesbröders strävan, ställer du dig *innanför* eller *utanför* deras krets?"

Du måste ge ett svar på den frågan. Varför skall du svara, att du ställer dig utanför? Nog höras många röster, som råda till det svaret, men pröva först de skäl, som man från de hållen kommer med, och dömi sedan!

Ett av de skäl, som mest föras fram, när fienderna till jordbrukarrörelsen vilja skrämman folk bort från den, är, att de säga, att jordbrukarrörelsen är en ensidig klassrörelse och därför skadlig för det allmänna bästa. Hur är det då i verkligheten med den saken?

Jo, så mycket är sant, att det ju är självklart, att jordbrukets män själva måste taga vård om jordbrukets intressen. Vem skulle annars göra det? Jordbrukarna kunna ju inte rimligen begära, att andra näringsidkare, sådana som handlande, industriidkare eller industriarbetare, skola taga på sig mödan och besväret att tillvarataga jordbrukets intressen. De ha händerna fulla med arbete för egen räkning. För övrigt veta vi ju alltför väl, att de andra näringarna ha intressen, som i vissa fall stå i strid med jordbrukets. De andra näringarnas män vilja ju bland annat ha så låga priser på jordbrukets alster som möjligt, då däremot jordbrukets män önska sådana priser, att de kunna få tillräcklig bärgning i sitt yrke. Man behöver inte läsa tidningarna mycket för att märka, att det blir sammanstötningar mellan dessa olika intressen vid varje riksdag. Vid årets riksdag framfördes t. ex. från jordbrukarhåll yrkanden, att man skulle skydda framställningen av animaliska jordbruksalster genom måttligt höjda tullar. Var och en vet, att mången jordbrukare, särskilt mindre jordbrukare, måste gå ifrån hus och hem, om han får dåligt betalt för dylika varor. Men hur gick det vid riksdagen? Jo, yrkandena avslagos. Det är ju klart, att industriarbetarnas parti, det socialdemokratiska partiet, röstade mot. Men ensamma äro socialdemokraterna i riksdagen ej så många, att de kunna råda. Riksdagsmän tillhörande de andra partierna, utom bondegrupperna, måste alltså ha röstat lika med socialdemokraterna.

I själva verket är det många omröstningar i riksdagen, som till lantbrukarna i hela landet ropa ut ett varningens ord, som lyder så:

"Rösta ej vid riksdagsmannaval, förrän du först sett efter, att du inte med din röst hjälper in i riksdagen personer, som där ställa sig *mot* jordbruket!" Det finns många skäl för att komma ihåg den varningen vid höstens val. Ett av dem är, att redan vid nästa riksdag kommer det att stå en ny skarp strid om glidtullarna på spannmål. Det lyckades visserligen vid sista riksdagen att få till stånd en förbättring av bestämmelserna om glidtullarna, men dessa bestämmelser gälla blott till den 1 juni 1922. Vid den tidpunkten upphöra glidtullarna, och det måste alltså bli en ny stor strid om jordbruks-tullar vid nästa års riksdag.

Hur *den* frågan och många *andra* jordbruksfrågor komma att avgöras, det beror på höstens val. Passar det inte bäst för vårt jordbruksfolks män och kvinnor, att de inför dessa val endräktigt sluta sig samman i en organisation, som är deras *egen* och som de själva styra över? Måste inte också våra *lantarbetare* inse, var deras plats är? De ha ju nu i färskt minne, hur deras löner stego, de även, då jordbrukets alster blevo bättre betalda, och de få nu göra den smärtsamma erfarenheten, att deras löner gå ned, när prisen på jordbruksprodukterna sjunka. Om de tänka aldrig så litet på saken, måste de inse, att de skada sig själva genom att rösta tillsammans med något parti, som står jordbruket emot. Jordbrukarrörelsen har varit, är och måste vara en bred *folklig* rörelse, som har till sitt mål att tillgodose intressen, som äro gemensamma och lika viktiga för jordbrukets arbetsgivare och arbetstagare. Alla den svenska jordens odlare böra tillhöra jordbrukarrörelsen och genom den framföra sina önskemål!

Jordbrukarrörelsen är alltså *icke* en klassrörelse, utan en *folk-rörelse*, som griper ned i själva kärnan av det svenska folket.

Det är inte heller sant, att den är ensidig och till skada för det

allmänna bästa. Jordbrukarrörelsen vill tillgodose jordbrukets intressen endast så långt som dessa *sammanfalla* med det allmännas intressen, med hela folkets bästa. Den synpunkten är naturlig för jordbrukaren. När han lägger ny jord under plogen, täckdikar sina åkrar och förbättrar deras kultur eller bygger nya hus på sin gård, då utför han ett arbete, som endast till ringa del kommer honom själv till godo, men som blir till nytta för efterföljande släktled, när han själv måste lämna bestyren, gammal och orkeslös. Allt detta arbete, som utföres runtom i landet på tusentals gårdar, det är en kraft, som bär vårt folk framåt liksom floden bär skeppet.

Jordbrukarrörelsen vill inte förtrycka andra näringar. Men den vill heller inte tillåta, att jordbruket blir förtryckt. Dess mål är i stället att få till stånd en rättvis avvägning mellan olika näringar allt efter deras betydelse för vårt folks sunda och lyckliga liv genom kommande århundraden.

Fienderna till en politisk jordbrukarrörelse komma också med andra invändningar. De säga, att det är hopplöst att försöka sammanföra jordbrukarna i alla Sveriges olika landskap till en gemensam sammanslutning. Man söker väcka misstro hos jordbrukarna i det ena landskapet mot jordbrukarna i det andra. Man går därvid tillväga på många olika sätt. Ett sätt är, att man påstår, att de förutvarande två politiska jordbrukssammanslutningarna, Bondeförbundet och Jordbrukarnes Riksförbund, hade alldeles olika politisk färg. I de landskap, som äro gamla bondeförbundsbygder, säger man sedan till jordbrukarna: "Nu kunna Ni inte vara med längre, ty nu kommer Riksförbundet att bestämma kursen", och i de landskap, som äro gamla riksförbundsbygder, säger man helt ogenerat tvärt om. Där säger man till jordbrukarna: "Nu måste Ni lämna jordbrukarrörelsen, ty nu får den en helt annan färg, bondeförbundsfärgen."

Det är emellertid lätt att bevisa, att det inte finnes någon som helst anledning att sätta tro till dessa påståenden, som blott avse att förvilla. Om det under de gångna åren funnits olika politiska mål för Bondeförbundet å ena sidan och Jordbrukarnes Riksförbund å den andra sidan, så skulle detta naturligtvis visat sig vid riksdagsarbetet på det sättet, att riksdagsmännen från den ena gruppen dragit åt *ett* håll och riksdagsmännen från den andra gruppen åt *ett annat*. Men så har icke varit fallet. Det har i stället vid riksdagen rått den bästa sämja och det bästa samarbete mellan alla bonderörelsens riksdagsmän. Riksdagsmännen höllo gemensamma sammanträden redan innan de båda jordbrukarorganisationerna sammanslogos. De frågade sig så här: "När vi här i riksdagen handla gemensamt och i endräkt, varför skall det då vara splittring ute i bygderna?" Under de dagliga striderna i riksdagen märkte jordbrukarrörelsens riksdagsmän, att de behövde ha bakom sig ett stöd med all den styrka, som enighet kunde giva, och det var inte minst hos dem, som ivern var stor för sammanslagningen mellan förbunden.

Var och en förstår nu vad som skett vid denna sammanslagning. Det är inte den ena riktningen, som har besegrat den andra. Nej, det är det *stora gemensamma målet*, som har hemfört segern och står som segrare. En sådan syn kan icke framkalla känslor av oro. Den kan inte heller väcka känslor av förödmjukelse. Det är aldrig förödmjukande att sätta *sak* före *person*. Tvärtom, däri ligger något stort. Vid de möten i juni månad i Stockholm, då sammanslagningen beslöts, hälsades den också *å ömse sidor* med jubelrop.

Det finnes ytterligare en sak att tala om från riksdagsarbetet, som kanske kan underlätta mångens beslut, när han har att välja: *med* eller *mot* jordbrukarrörelsen. Hos de andra partierna går det, som alla veta, till så, att i viktiga frågor beslutes det på partimöte av

flertalet, hur alla partiets riksdagsmän måste rösta. En riksdagsman kan alltså bli tvungen att handla mot sin övertygelse. Sådant förekommer icke bland jordbrukarrörelsens riksdagsgrupp. Där samlas visserligen riksdagsmännen till gemensamma överläggningar, men det har beslutits en gång för alla, att var och en skall ha *full frihet* att rösta efter sin övertygelse. Sådant passar bäst för fria män. För valmännen ute i bygderna är detta också en stor fördel. Om en valman känner till en person, som uppsatts på jordbruksfolkets lista i hans valkrets, och har samma åsikter som denne riksdagsmannakandidat, så kan han tryggt rösta på honom, ty valmannen kan veta, att den, som väljes på jordbrukarlistan, har full frihet att rösta efter sin övertygelse. Valmannen kan alltså absolut säkert veta, vad det är, som han stöder med sin röst.

Det största byggnadsarbete, som nu pågår i vårt folks politiska liv, är det, som utföres av jordbrukarrörelsen. Stärkt genom den vunna enigheten under antagande av Bondeförbundets namn och stadgar, sänder denna rörelse med stigande kraft till alla jordbrukets män och kvinnor ut en maning att i allt mera växande skaror sluta sig till och samlas i arbete för dess stora mål.

Rörelsens motståndare ha velat förringa dess mål genom att säga, att det är *enbart krasst ekonomiskt*. Detta är ett misstag. En stor politisk rörelse, sådan som jordbrukarrörelsen, kan icke uppstå och leva utan att livas av en *ideell anda*. I lika hög grad som något annat parti är jordbrukarrörelsen byggd på *idépolitik*. Den idé, som här träder fram, är större och varaktigare än många andra politiska idéer, som hastigt bli utnötta. Den lyder i korthet så här:

Liksom av gammalt utgöra alltjämt jordens odlare den fasta grunden i det svenska samhället. Den svenska jorden, själv lika genom tiderna, men olik andra länders, fostrar sina söner efter sig

själv. Det mest svenska, det mest självständiga och originella, blir därför genom naturens egen daning den svenska jordbrukarstammen. Låt då det mest svenska komma till sin rätt, låt jordbrukarna komma fram för att göra sin självständiga insats i vårt politiska liv! Låt oss äntligen upphöra med detta tanklösa och billiga efterapande av allt utländskt för att i stället tänka våra egna tankar och gå våra egna vägar! Världen blir inte rikare genom efterapningar. Endast om vi sätta fötterna säkert och fast i vår egen mark, kan vårt folk uträtta ett arbete, som innehåller ett självständigt bidrag till mänsklighetens framåtskridande. Detta är, djupast sett, betydelsen av den svenska jordbrukarrörelsen.

Dess röst når dig nu med den frågan: Är du *med* eller *mot* dina yrkesbröders strävan, ställer du dig *innanför* eller *utanför* deras krets? Ditt svar bör icke kunna bli mer än *ett*: "Jag går *med*".

Föreläsningar i den svenska folkets historia
och kultur. Utg. af H. Sjöström. 1911.
Häft. 1. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915.
Häft. 2. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920.
Häft. 3. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925.
Häft. 4. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930.
Häft. 5. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935.
Häft. 6. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940.
Häft. 7. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945.
Häft. 8. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950.
Häft. 9. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955.
Häft. 10. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960.

PRIS: 50 ÖRE

